

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

JADROLINIJA

Rijeka, siječanj 2012.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O DRUŠTVU	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Financijski izvještaji	3
II.	REVIZIJA ZA 2010.	10
	Ciljevi i područja revizije	10
	Metode i postupci revizije	10
	Nalaz za 2010.	11
III.	MIŠLJENJE	24
IV.	ČLANOVI NADZORNOG ODBORA I UPRAVE	28

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

KLASA: 041-01/11-07/29
URBROJ: 613-10-12-5

Rijeka, 27. siječnja 2012.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI
DRUŠTVA JADROLINIJA, RIJEKA ZA 2010.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje društva Jadrolinija, Rijeka (dalje u tekstu: Društvo) za 2010.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 1. rujna 2011. do 27. siječnja 2012.

I. PODACI O DRUŠTVU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Društvo je osnovano 1947. u Rijeci, kao Jadranska linijska plovidba, a pravni je sljednik Javnog poduzeća Jadrolinija p.o. Rijeka. Na temelju Zakona o Jadroliniji (Narodne novine 11/96), Društvo je preoblikovano u društvo s vlastitom pravnom osobnošću čiji je osnivač Republika Hrvatska. Na Društvo se primjenjuju propisi koji vrijede za društva s ograničenom odgovornošću. Društvo ima temeljni kapital u iznosu 209.054.148,00 kn. Osnivač je Republika Hrvatska. Upisano je u sudski registar Trgovačkog suda u Rijeci rješenjem iz lipnja 1996. Matični broj je 040036881. Sjedište Društva je u Rijeci, Ulica Riva 16.

Osnovna djelatnost Društva je linijski (redovni) pomorski prijevoz putnika i vozila morem i priobaljem prema propisanom i unaprijed utvrđenom redu plovidbe. Zakonom o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu (Narodne novine 33/06, 38/09, 87/09 i 18/11) osnovana je Agencija za obalni linijski pomorski promet, čija je nadležnost davanje koncesija za obavljanje javnog prijevoza na državnim linijama. U 2010. Društvo je obavljalo promet na 40 linija (37 državnih i tri međunarodne). Od 37 državnih linija jedna je dužobalna, četiri su na riječkom plovnom području, deset na zadarskom, 14 na splitskom plovnom području te osam brzobrodskih. Za osam državnih brodskih i brzobrodskih linija, Društvo ima koncesiju do 2012. odnosno 2013. Za druge nekoncesionirane linije, prema zakonskim odredbama, Društvo ih je u obvezi održavati do preuzimanja linije od broдача koji dobije koncesiju za obavljanje prijevoza na određenoj liniji. Društvo raspolaže s 51 brodom. Najznačajniji izvori sredstva za obavljanje djelatnosti su prihodi od pružanja usluga prijevoza putnika i vozila, te prihodi iz državnog proračuna za linije na kojima se od prihoda ne mogu pokriti ukupni troškovi prijevoza (nerentabilne linije), te za brzobrodске linije za koje su dobivene koncesije. Strategija razvoja Društva sastavni je dio državne strategije razvoja otoka, razvoja prometa, turizma i brodogradnje koja ovisi o odlukama Sabora i Vlade Republike Hrvatske. Društvo doprinosi održavanju razvitka hrvatskih otoka kroz davanje besplatnih prijevoza i prijevoza s popustom na cijenu fizičkim i pravnim osobama koji imaju prebivalište odnosno sjedište na otocima.

Poslovanje se odvija kroz četiri sektora i to: sektor linijske plovidbe, sektor za financije, sektor za tehničke poslove, te sektor za opće poslove. U sektoru linijske plovidbe poslovanje se odvija kroz sljedeće službe: službu brzih i međunarodnih linija, tri službe Jadranskog plovnog područja (plovno područje Rijeka, Zadar i okružje Šibenika, te Split i okružje Dubrovnika), službu ugostiteljstva, službu marketinga te službu za upravljanje sustavima prodaje. Kao zasebna organizacijska jedinica ustrojena je služba interne revizije i kontrole koja je pod izravnim rukovođenjem predsjednika uprave.

Tijela Društva su skupština, nadzorni odbor i uprava. Uprava se sastoji od pet članova, predsjednika, člana uprave za financije, za komercijalne poslove, za tehničke poslove i za opće poslove. U 2010. kao i u vrijeme obavljanja revizije funkciju predsjednika uprave obavlja Slavko Lončar. Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova Društva i ima pet članova. Skupštinu Društva čine ministar pomorstva, prometa i veza u funkciji predsjednika, ministar financija i ministar turizma.

Koncem 2009. u Društvu je bilo zaposleno 1 750 djelatnika, a koncem 2010. je bilo 1 693 djelatnika od čega 1 183 djelatnika na neodređeno vrijeme, a 510 na određeno. Od ukupnog broja djelatnika je 1 255 pomoraca, te 438 djelatnika je zaposleno na kopnu (203 na agencijskim poslovima, 196 na administrativnim poslovima, te 39 u servisima).

Društvo je u rujnu 2007. izdalo korporativne obveznice u iznosu 70.000.000,00 kn radi osiguranja financijskih sredstava za nabavu dva broda. Obveznice su izdane uz nepromjenjivu kamatnu stopu 6,5% s dospijecem 2012. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga je donijela rješenje kojim se odobrava Prospekt o izdavanju obveznica javnom ponudom. Izdani vrijednosni papiri uvršteni su na tržište Zagrebačke burze d.d. Zagreb.

Financijski izvještaji

Društvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema računovodstvu za poduzetnike u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu (Narodne novine 109/07), te uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja (Narodne novine 136/09, 8/10, 18/10, 27/10, 65/10, 120/10 i 58/11). Razvrstano je kao veliki poduzetnik. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Račun dobiti i gubitka, Bilanca, Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaj o novčanom tijeku, Izvještaj na promjenama na kapitalu, te Bilješke.

a) Račun dobiti i gubitka

Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka, ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 879.132.246,00 kn, rashodi u iznosu 877.915.726,00 kn, te bruto dobit u iznosu 1.216.520,00 kn. Dobit nakon oporezivanja iznosi 854.153,00 kn.

U tablici broj 1 daju se podaci o planiranim i ostvarenim prihodima za 2010.

Tablica broj 1

Planirani i ostvareni prihodi za 2010.

u kn

Redni broj	Prihodi	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje u %	Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Poslovni prihodi	784.788.000,00	849.148.322,00	108,2	96,6
1.1.	Prihodi od prodaje	496.388.000,00	537.094.295,00	108,2	61,1
1.2.	Drugi poslovni prihodi	288.400.000,00	312.054.027,00	108,2	35,5
2.	Financijski prihodi	2.880.000,00	3.115.533,00	108,2	0,3
3.	Izvanredni – drugi prihodi	24.832.000,00	26.868.391,00	108,2	3,1
	Ukupno	812.500.000,00	879.132.246,00	108,2	100,0

Vrijednosno najznačajniji poslovni prihodi odnose se na prihode od pružanja usluga prijevoza putnika i vozila morem i priobaljem u iznosu 522.827.871,00 kn, prihode dobivene iz državnog proračuna u iznosu 306.381.616,00 kn (za linije na kojima se od prihoda od obavljenih usluga ne mogu pokriti ukupni troškovi prijevoza - nerentabilne linije u iznosu 227.307.205,00 kn, te za brzobrodne linije za koje su dobivene koncesije 79.074.410,00 kn), prihode od najma imovine u iznosu 14.265.823,00 kn, te prihode od prodaje dugotrajne imovine u iznosu 3.308.501,00 kn. Poslovanje se obavlja većim dijelom na domaćem tržištu za što se ostvaruje pravo na subvencije, te na međunarodnim linijama (ne postoji pravo na subvencije).

U 2010. Društvo je na 40 linija od čega na 37 državnih i tri međunarodne prevezlo 9 648 159 putnika i 2 417 457 vozila. Prijeđeno je 1 153 878 nautičkih milja. Jedna linija bila je sezonskog karaktera. U odnosu na 2009. broj prevezenih putnika je povećan za 75 226 dok je broj vozila smanjen za 28 537. Prihodi od najma imovine u iznosu 14.265.823,00 kn odnose se na prihode od najma upravne zgrade i ugostiteljskih objekata na brodovima. Prihodi od prodaje dugotrajne imovine u iznosu 3.308.501,00 kn ostvareni su od prodaje dva broda.

Financijski prihodi odnose se na prihode od tečajnih razlika u iznosu 1.563.669,00 kn, kamata 1.492.887,00 kn i dividendi 58.977,00 kn.

Unutar izvanrednih prihoda vrijednosno značajniji odnose se na prihode od naplate šteta na temelju osiguranja imovine u iznosu 21.197.671,00 kn, od čega se 19.144.081,00 kn odnosi na prihode dobivene od osiguravajućeg društva po osnovi havarije jednog broda.

U tablici broj 2 daju se podaci o planiranim i ostvarenim rashodima za 2010.

Tablica broj 2

Planirani i ostvareni rashodi za 2010.

u kn

Redni broj	Rashodi	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje u %	Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Poslovni rashodi	830.400.000,00	843.522.938,00	101,6	96,1
1.1.	Materijalni troškovi	444.250.000,00	451.945.895,00	101,7	51,5
1.2.	Troškovi zaposlenika	200.000.000,00	204.698.727,00	102,4	23,3
1.3.	Amortizacija	89.000.000,00	88.344.102,00	99,3	10,1
1.4.	Drugi troškovi	87.900.000,00	89.152.157,00	101,4	10,2
1.5.	Vrijednosno usklađivanje	3.200.000,00	3.245.429,00	101,4	0,4
1.6.	Rezerviranja	6.050.000,00	6.136.628,00	101,4	0,7
2.	Financijski rashodi	43.000.000,00	31.651.146,00	73,6	3,6
3.	Izvanredni – drugi rashodi	2.500.000,00	2.741.642,00	109,7	0,3
	Ukupno	875.900.000,00	877.915.726,00	100,2	100,0

Vrijednosno najznačajniji rashodi ostvareni su za materijalne rashode u iznosu 451.945.895,00 kn, a odnose se na troškove sirovina i materijala u iznosu 280.114.549,00 kn (od čega je najznačajnije gorivo za brodove 233.529.780,00 kn), troškove usluga u iznosu 171.819.737,00 kn te druge troškove u iznosu 11.609,00 kn. Troškovi usluga odnose se na usluge održavanja u iznosu 100.825.871,00 kn (značajniji su troškovi havarije jednog broda 22.036.373,00 kn, remontu brodova 49.864.351,00 kn i tekuće održavanje brodova 19.428.170,00 kn), lučke pristojbe i usluge 34.565.643,00 kn, agencijske pristojbe i provizije 22.664.051,00 kn, komunalne usluge 3.992.633,00 kn, usluge pranja rublja 2.766.537,00 kn, zakupnina 2.628.176,00 kn, prijevozne usluge 2.315.813,00 kn, usluge šivanja službenih i radnih odijela 1.311.962,00 kn, te druge usluge 749.051,00 kn. U troškovima za 2010. iskazani su rashodi za održavanje brodova nastali u 2009. u iznosu 14.063.065,00 kn. Spomenuti rashodi zbog pripreme turističke sezone evidentirani na troškovima u 2010. kako bi se sučelili s određenim prihodima. U 2010. po navedenoj osnovi na poziciji plaćeni troškovi budućih razdoblja iskazan je iznos 5.769.353,00 kn.

Troškovi zaposlenika u iznosu 204.698.727,00 kn odnose se na neto plaće u iznosu 124.278.363,00 kn, troškove poreza i doprinosa iz plaća 50.379.245,00 kn, te doprinose na plaće 30.041.119,00 kn. Plaće i naknade isplaćivane su u skladu s odlukama Uprave. Na plaće su uredno obračunani i plaćeni porezi i doprinosi.

Amortizacija u iznosu 88.344.102,00 kn, odnosi se na amortizaciju brodova 82.457.320,00 kn, te amortizaciju druge imovine 5.886.782,00 kn. Obračun amortizacije obavlja se pojedinačno za svako osnovno sredstvo po linearnoj metodi.

Drugi troškovi u iznosu 89.152.157,00 kn odnose se na naknade troškova zaposlenih u iznosu 58.339.922,00 kn (značajniji su troškovi isplate pomorskog dodatka 26.277.233,00 kn i hranarine na brodu 18.560.130,00 kn), premije osiguranja 19.852.388,00 kn, porezi i doprinosi koji ne ovise o poslovnom rezultatu 3.974.008,00 kn, zdravstvene usluge i usluge student servisa 3.462.386,00 kn, bankarske usluge 2.625.986,00 kn i drugo 897.467,00 kn. Plaće pomoraca, kao i pomorski dodatak te hranarina na brodu, isplaćivane su u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora.

Troškovi vrijednosnog usklađivanja u iznosu 3.245.429,00 kn odnose se na ispravak vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja.

Društvo je u 2010. izvršilo rezerviranja za obveze prema zaposlenima za koje je planirano da se neće produžiti ugovori o radu zaključeni na određeno vrijeme, te rezerviranja za neiskorištene godišnje odmone u 2010.

Financijski rashodi u iznosu 31.651.146,00 kn odnose se na kamate po primljenim dugoročnim kreditima za nabavu brodova u iznosu 15.414.489,00 kn, negativne tečajne razlike 7.120.319,00 kn, kamate prema dobavljačima za obrtna sredstva 4.566.338,00 kn, te kamate po izdanim obveznicama 4.550.000,00 kn. Društvo je na osnovi tečajnih razlika ostvarilo gubitak u iznosu 5.556.650,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2010., ukupna vrijednost sredstava i izvora sredstava iznosila je 1.134.415.040,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i kapitala.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i kapitala

u kn

Redni broj	Opis	31. prosinca 2009.	31. prosinca 2010.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
I.	Aktiva	1.242.352.682,00	1.134.415.040,00	91,3
1.	Dugotrajna imovina	1.102.801.891,00	1.018.107.225,00	92,3
2.	Kratkotrajna imovina	124.792.710,00	110.152.342,00	88,3
2.1.	Zalihe	20.454.485,00	29.916.729,00	146,3
2.2.	Potraživanja	43.482.275,00	25.168.637,00	57,9
2.3.	Kratkotrajna financijska imovina	59.534.290,00	36.513.197,00	61,3
2.4.	Novac u banci i blagajni	1.321.660,00	18.553.779,00	1.403,8
3.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	14.758.081,00	6.155.473,00	41,7
II.	Pasiva	1.242.352.682,00	1.134.415.040,00	91,3
1.	Kapital i rezerve	473.963.465,00	473.418.429,00	99,9
2.	Rezerviranja	2.117.273,00	8.253.901,00	389,8
3.	Dugoročne obveze	469.358.753,00	387.946.400,00	82,7
4.	Kratkoročne obveze	247.619.888,00	213.965.796,00	86,4
5.	Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	49.293.303,00	50.830.514,00	103,1

Dugotrajna imovina u iznosu 1.018.107.225,00 kn odnosi se na materijalnu imovinu 1.013.169.470,00 kn, financijsku imovinu 4.310.910,00 kn, te nematerijalnu imovinu 626.845,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu dugotrajna imovina je smanjena za 84.694.666,00 kn zbog obračuna amortizacije. Materijalna imovina odnosi se na vrijednost alata, pogonskog inventara i transportne imovine 914.837.827,00 kn (od čega je vrijednost brodova 914.401.069,00 kn), građevinskih objekata 79.879.188,00 kn, zemljišta 8.140.100,00 kn, opreme 7.837.660,00 kn, materijalne imovine u pripremi 2.216.860,00 kn, te druge materijalne imovine 257.835,00 kn. Koncem 2010. u vlasništvu Društva je 51 brod (četiri velika putnička trajekta za dužobalne i međunarodne linije, 34 trajekta u lokalnom putničkom prometu, osam katamarana, četiri klasična broda i jedan hidrobuz). Prosječna starost je 24 godine i postotak otpisanosti 47,4%.

U 2010. u dugotrajnu imovinu ukupno je uloženo 74.455.907,00 kn, od čega u izgradnju novog broda i rekonstrukciju u iznosu 73.413.601,00 kn, nabavu opreme 1.001.812,00 kn te licenci 40.494,00 kn. U 2010. stavljen je u upotrebu novi putnički brod (kapaciteta 138 vozila i 1 200 putnika) u vrijednosti 71.203.937,00 kn čija je izgradnja započela u 2008. Brod je nabavljen prema programu obnove flote za razdoblje od 2004. do 2008. Program obnove flote za 2010. nije donesen. Na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske brod je izgrađen u hrvatskom brodogradilištu, a većim dijelom je financiran sredstvima kredita poslovne banke za koji je jamstvo dala Vlada, iz državnog proračuna i dijelom iz vlastitih sredstava. Rekonstrukcije brodova iznose 2.209.664,00 kn od čega se na ugradnju novog motora na brodu odnosi 1.146.693,00 kn, a 1.026.970,00 kn na projektnu dokumentaciju za šest brodova koja je prenesena iz pripreme i raspoređena po brodovima. U 2010. u opremu je uloženo 1.001.812,00 kn i to kompjutersku opremu 728.378,00 kn, opremu za radio i pomorski promet 126.362,00 kn, opremu za ugostiteljstvo 63.354,00 kn, te drugu opremu 83.718,00 kn.

Kratkotrajna imovina u iznosu 110.152.342,00 kn odnosi se na kratkotrajnu financijsku imovinu u iznosu 36.513.197,00 kn, zalihe 29.916.729,00 kn, potraživanja 25.168.637,00 kn, te novac u banci i blagajni 18.553.779,00 kn.

Kratkotrajna financijska imovina najvećim dijelom se odnosi na oročena novčana sredstva kod poslovne banke u iznosu 35.331.147,00 kn. Oročavanjem je u 2010. ostvarena kamata u iznosu 1.323.091,00 kn.

U odnosu na prethodnu godinu zalihe su veće za 9.462.264,00 kn najvećim dijelom radi nabave rezervnih dijelova (motora) za katamaran koji su u veljači 2011. isporučeni brodogradilištu radi remonta. Zalihe se sastoje od zaliha rezervnih dijelova u iznosu 14.068.968,00 kn, goriva za brodove 10.627.810,00 kn, maziva 1.776.678,00 kn, osnovnog i potrošnog materijala 1.000.254,00 kn, sitnog inventara na skladištu 1.000.019,00 kn, uniformi 963.149,00 kn, uredskog materijala 229.396,00 kn, živežnih namirnica 232.696,00 kn, te boja 17.759,00 kn. U 2010. Društvo je evidentiralo zalihe po vrsti bez obzira gdje se nalaze, dok su u prethodnim godinama bile evidentirane po mjestu troška (skladište kopno i posebno na brodovima). Od ukupno iskazanih zaliha više od trećine ukupnih zaliha odnosno 35,5% odnosi se na zalihi nafte na brodovima.

Koncem godine potraživanja su iskazana u iznosu 25.168.637,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosila 43.482.275,00 kn manja su za 18.313.638,00 kn. Odnose na potraživanja od kupaca u iznosu 12.792.469,00 kn, državnog proračuna za porez na dodanu vrijednost i porez na dobit u iznosu 9.482.405,00 kn, zaposlenika u iznosu 122.020,00 kn, te na druga potraživanja u iznosu 2.771.743,00 kn. Dospjela potraživanja iznosila su 22.519.637,00 kn. Do dana obavljanja revizije potraživanja su naplaćena u iznosu 23.955.315,00 kn odnosno 95,2% ukupnih potraživanja. Koeficijent obrtaja potraživanja kao odnos ukupnih prihoda i potraživanja iznosi 34,9. U odnosu na prethodnu godinu (kada je iznosio 20,2) veći je za 72,8%, te je smanjeno prosječno trajanje naplate potraživanja iz prethodne godine s 18 na 10 dana. Koeficijent obrtaja potraživanja kao odnos prihoda od prodaje i potraživanja od kupaca iznosi 42,0. U odnosu na prethodnu godinu (kada je iznosio 27,1) veći je za 55,0%, a time je smanjeno prosječno trajanje naplate potraživanja iz prethodne godine s 13 na 9 dana.

Novac u banci i blagajni u odnosu na prethodnu godinu povećan je za 17.232.119,00 kn radi povećanog priljeva sredstava na kunski i devizni račun.

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda odnose se na račune iz 2010. za održavanje brodova u iznosu 5.769.353,00 kn, a koji će radi pripreme turističke sezone biti evidentirani na troškovima za 2011. kada se očekuje i ostvarivanje prihoda po toj osnovi, te na obračunatu naknadu po dugoročnom kreditu 386.120,00 kn.

Na dan 31. prosinca 2010. ukupni kapital i pričuve iznose 473.418.429,00 kn, a sastoje se od upisanog kapitala u iznosu 209.054.148,00 kn, kapitalnih pričuva 188.609.717,00 kn, revalorizacijske pričuve 45.389.815,00 kn, zadržane dobiti 29.510.596,00 kn, te dobiti poslovne godine 854.153,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 545.036,00 kn, na što je utjecalo smanjenje revalorizacijskih pričuva i dobiti poslovne godine. Kapitalne pričuve u iznosu 188.609.717,00 kn odnose se na nenominirani kapital 181.219.609,00 kn i druge pričuve 7.390.108,00 kn. Nenominirani kapital se odnosi na potpore iz državnog proračuna primljene do konca 2006. za obnovu putničke flote.

Rezerviranja u iznosu 8.253.901,00 kn, odnose se na rezerviranja izvršena u prethodnim godinama po sudskim postupcima u iznosu 2.117.273,00 kn, te rezerviranja izvršena u 2010. na teret troškova za obveze prema zaposlenicima u iznosu 6.136.628,00 kn.

Obveze Društva na dan 31. prosinca 2010. su iznosile 601.912.196,00 kn, a odnose se na dugoročne obveze 387.946.400,00 kn i kratkoročne obveze 213.965.796,00 kn. Dugoročne obveze se odnose na obveze po osnovi kredita i obveznica u iznosu 376.598.946,00 kn, a ostatak u iznosu 11.347.454,00 kn odnosi se na odgođenu poreznu obvezu. Ukupne dugoročne obveze po osnovi kredita, zajmova i obveznica iznose 461.661.097,00 kn od čega u 2010. dospijeva 85.062.151,00 kn. Obveze se odnose se kredite primljene u razdoblju od 2004. do 2009. u ukupnom iznosu 78.000.000,00 EUR i to za nabavu šest brodova izgrađenih u hrvatskim brodogradilištima prema odlukama Vlade Republike Hrvatske u iznosu 33.000.000,00 EUR i četiri broda kupljena na inozemnom tržištu 45.000.000,00 EUR. Za dva kredita za izgradnju brodova u hrvatskim brodogradilištima jamstvo je dala Vlada Republike Hrvatske u iznosu 18.192.000,00 EUR odnosno u visini 80,0% iznosa dobivenih kredita. Isto tako, Društvo se u 2008. zadužilo kod osiguravajućeg društva za tekuću likvidnost u iznosu 35.000.000,00 kn uz kamatnu stopu 7,2% i rok vraćanja do 2013. Krediti dospijevaju na naplatu do 2016. Po svim kreditima kao osiguranje urednog izvršenja obveza upisana su založna prava na 17 brodova, te založno pravo na upravnoj zgradi u korist poslovnih banaka. Isto tako, Društvo ima obvezu za izdane obveznice u 2007. za izgradnju dva broda u hrvatskim brodogradilištima u nominalnom iznosu 70.000.000,00 kn koje dospijevaju na naplatu u listopadu 2012. uz nepromjenjivu kamatnu stopu 6,5%. Društvo ima obvezu isplaćivati kamatu dva puta godišnje u jednakim iznosima. Obveznice su izdane uz diskont 0,349%, te je u poslovnim knjigama iskazana obveza za izdane obveznice u iznosu 69.911.148,00 kn. Kamate po primljenim kreditima i izdanim obveznicama iznose 19.964.489,00 kn, a negativne tečajne razlike 3.823.158,00 kn. Društvo po osnovi dugoročnih kredita ima značajne obveze u 2011., a koje su još veće u 2012. kada dospijevaju na naplatu obveznice. Navedeno dovodi u pitanje mogućnost Društva za redovnim i urednim podmirivanjem obveza i može ugroziti financijsku stabilnost Društva.

Kratkoročne obveze u iznosu 213.965.796,00 kn odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu 103.329.218,00 kn, obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama koje dospijevaju u roku od godine dana u iznosu 85.062.151,00 kn, obveze za poreze i doprinose u iznosu 10.848.150,00 kn, obveze prema zaposlenicima u iznosu 10.248.575,00 kn, obveze za unaprijed plaćene zakupnine za poslovne prostore i ugostiteljske prostore na brodovima u iznosu 1.673.752,00 kn, obveze za predujmove u iznosu 1.015.955,00 kn, te druge kratkoročne obveze u iznosu 1.787.995,00 kn. Vrijednosno su značajnije obveze prema dobavljačima u iznosu 103.329.218,00 kn od čega dospjele obveze iznose 29.801.952,00 kn. S obzirom da nije podmirivalo obveze u roku, obračunana je kamata u iznosu 4.566.338,00 kn. Do listopada 2011. plaćene su obveze prema dobavljačima u iznosu 103.091.701,00 kn. Kratkoročne obveze značajno su veće od vrijednosti kratkotrajne imovine, što je uzrokovalo probleme s likvidnošću.

Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja u iznosu 50.830.514,00 kn odnosi se na sredstva dobivena iz državnog proračuna u 2008. i 2009. za obnovu putničke flote u iznosu 45.564.249,00 kn, nedospjelu obračunanu kamatu po dugoročnim kreditima 285.109,00 kn, te na obveze prema dobavljačima s kojima se vode sudski postupci 4.981.156,00 kn.

c) Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Prema Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, sveobuhvatna dobit razdoblja iznosi 854.153,00 kn.

d) Revizija godišnjih financijskih izvještaja

U skladu s odredbama članka 17. Zakona o računovodstvu obavljena je revizija godišnjih financijskih izvještaja za 2010. Utvrđeno je da financijski izvještaji u svim materijalno značajnim odrednicama istinito i objektivno prikazuju financijski položaj Društva, kao i rezultate njegovog poslovanja, promjene kapitala i novčane tijekove u skladu s Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI). Također, je utvrđeno da na izražavanje mišljenja ne utječu državne potpore, te je Društvo u 2010. nastavilo politiku oprihodovanja državnih potpora evidentiranih na odgođenim prihodima, s izmjenom računovodstvene procjene da se iste ne oprihoduju kao u prethodnim godinama u razdoblju od dvije godine do stavljanja broda u funkciju, već da se sukladno zahtjevu Međunarodnog računovodstvenog standarda 20 – Računovodstvo državnih potpora i objavljivanje državne pomoći za državne potpore oprihoduju u visini obračunatih troškova amortizacije na vrijednost brodova koja je financirana iz potpora. U 2010. kao i u prethodnim godinama, Društvo ukidanje revalorizacijskih rezervi nastalih po osnovi iskazivanja vrijednosti nekretnina po fer vrijednosti, iskazuje u visini troškova amortizacije kroz račun dobiti i gubitka. Društvo ima značajnije dugoročne obveze po osnovi primljenih kredita i zajmova, te izdanih obveznica u ukupnom iznosu 461.660.444,00 kn, od kojih najveći dio dospijeva u 2012. Iz tog razloga dovedena je u pitanje mogućnost Društva za njihovim urednim podmirivanjem.

II. REVIZIJA ZA 2010.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije bili su:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja i poslovnih knjiga,
- analizirati ostvarenje prihoda i rashoda,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Društva.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, te dokumentacija i informacije o poslovanju Društva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz ranijeg razdoblja i s podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Za potrebe revizije korišteni su izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti i subjekt u cjelini. Obavljeni su razgovori s predsjednikom i članovima uprave, tajnicom uprave Društva, te drugim zaposlenicima Društva.

Nalaz za 2010.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola i unutarnja revizija, financijski izvještaji, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze, te postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola i unutarnju reviziju, unutarnje ustrojstvo, računovodstveno poslovanje, prihode, rashode, te postupke javne nabave.

1. Sustav unutarnjih kontrola i unutarnja revizija

1.1. Sustav unutarnjih kontrola je skup podataka i mjera koje se uspostavljaju s ciljem ostvarivanja učinkovitosti poslovanja, pouzdanog financijskog izvještavanja i usklađenosti poslovanja sa zakonima i propisima. Osnovna svrha financijskih izvještaja je davanje informacija o financijskom položaju i uspješnosti ostvarenja postavljenih ciljeva, a pretpostavka za objektivno i istinito iskazivanje podataka u financijskim izvještajima je uspostava kontrola nad postupcima evidentiranja poslovnih događaja. U Društvu je ustrojen odjel interne kontrole kojem je zadatak nadzirati područje obavljanja djelatnosti oko prijevoza vozila i putnika, rad agencija i putničkih ureda, potrošnju goriva i maziva, te održavanje brodova. Kontrole obavljaju financijski i prometni inspektori, tehnički revizor, te revizori putnih karata koji o obavljenim kontrolama sastavljaju izvješća. Od planiranih kontrola u 2010. nije obavljena kontrola troškova održavanja brodova. U Društvu je djelomično uspostavljen sustav unutarnjih kontrola i ugrađen je u poslovne procese, ali u pojedinim slučajevima ne funkcionira na zadovoljavajući način. Donesene su procedure o zahtjevnica i prijemu goriva na brodovima, upute o primjeni materijalno financijskih propisa u radu s putnim kartama u agencijama i brodovima, procedure o evidenciji ukrcanih vozila i postupku rada s povučenim putnim kartama, naputak o provođenju postupaka kontrole i ovjere računa vezanih za troškove održavanja brodova, procedure blagajničkog poslovanja, procedure za prodaju karata, upute za ispunjavanje mjesečnog izvješća o radu broda, naputak o vođenju evidencije pri uporabi službenih vozila, naputak o korištenju novčanih sredstava brodske blagajne, odluka o utvrđivanju jedinstvenog načina i provođenja postupaka javne nabave, te procedure evidencije sitnog inventara. Prije evidentiranja knjigovodstvene isprave se kontroliraju i ovjeravaju. Uspostavljene su fizičke kontrole zaštite imovine.

Odvijanje značajnijih poslovnih procesa Društvo nije u potpunosti odredilo donošenjem internih akata, pisanih procedura i uputa, tako da nije u cjelini uspostavljena podjela ključnih zadaća i odgovornosti kako bi bio smanjen rizik nastanka grešaka. Unutarnjim aktima nisu u potpunosti propisani postupci kretanja dokumentacije, te provjere i kontrole nastanka poslovnih događaja. Nisu cjelovite donesene procedure za izradu i realizaciju financijskog plana, procedure za obavljanje godišnjeg popisa imovine i obveza, procedure naplate potraživanja, procedure upravljanja imovinom, procedure o postupanju i manipulaciji s gorivom, procedure prilikom prodaje i nabave brodova, te procedure određivanja početne cijene zakupnina. Poslovni procesi nisu u potpunosti popisani i opisani, te rizici u poslovnim procesima nisu utvrđeni i procijenjeni.

U sastavu Službe interne revizije i kontrole ustrojena je unutarnja revizija s jednim zaposlenim revizorom. Za 2010. donesen je plan unutarnje revizije koji sadrži područja poslovanja u kojima će revizija obaviti ispitivanje i razdoblje u kojima se planira provesti svaka pojedinačna revizija, ali bez sadržaja planiranih revizija u pojedinim područjima. Planirana je kontrola primjene zakonskih propisa i internih akata, periodičnih i godišnjih financijskih izvještaja s pokazateljima poslovanja, kontrola primjene zakona o javnoj nabavi, te kontrola primjene hodograma dokumentacije. Unutarnja revizija je obavila statističku analizu, primjerice analizu troškova u odnosu na prethodnu godinu, analizu materijalnih troškova po mjestima troškova, analizu potraživanja. S obzirom da postoje slabosti u funkcioniranju unutarnjih kontrola, unutarnja revizija kao neovisna funkcija trebala bi provjeravati usklađenost poslovanja s propisima, internim aktima i utvrđenim ciljevima, te upozoravati na odstupanja od postavljenih ciljeva, predlagati mjere za otklanjanje uočenih nedostataka i ispitivati funkcioniranje informacijskog sustava i unutarnjih kontrola, te o tome redovito obavještavati upravu Društva.

Prema odredbama članka 27. Zakona o reviziji (Narodne novine 146/05 i 139/08), Društvo je bilo u obvezi (razvrstano je kao veliki poduzetnik) osnovati revizorski odbor, čiji je zadatak pratiti učinkovitost sustava unutarnje kontrole, unutarnje revizije, te sustava upravljanja rizicima, nadgledati provođenje revizije godišnjih financijskih izvještaja, te pratiti neovisnost revizorskog društva koje obavlja reviziju. Revizorski odbor nije imenovan.

Na temelju Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010. – 2012. i Akcijskog plana Društva za provođenje antikorupcijskog programa kao jedna od mjera sustavnog otklanjanja uzroka korupcije utvrđeno je jačanje sustava financijskog upravljanja i kontrole i unutarnje revizije u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 146/06), te uspostavljanje revizorskih odbora.

Državni ured za reviziju nalaže imenovanje revizorskog odbora u skladu s odredbama Zakona o reviziji. S obzirom na revizijom utvrđene nepravilnosti, predlaže se popisati i opisati poslovne procese, donošenje procedura, te jačanje sustava unutarnjih kontrola kroz aktivnosti utvrđivanja i procjene rizika. Također, se predlaže da unutarnja revizija redovito ispituje interne kontrole i pridonosi stalnoj djelotvornosti sustava internih kontrola ocjenjivanjem njihova funkcioniranja i davanja preporuka za poboljšanja.

1.2. *Društvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju i navodi da je uprava Društva u više navrata tijekom 2009. i 2010. zahtijevala od nadzornog odbora osnivanje revizorskog odbora. Revizorski odbor osnovan je u studenom 2011.*

2. Unutarnje ustrojstvo

2.1. U rujnu 1996. donesena je Odluka o unutrašnjoj ustrojbi i načinu rukovođenja (dalje u tekstu: Odluka) kojom je utvrđen djelokrug rada pojedinih poslovnih funkcija, organizacijski oblici u obavljanju djelatnosti, način rada i rukovođenja i drugo. Poslovanje se obavlja kroz četiri sektora unutar kojih je sektor linijske plovidbe u okviru kojeg se poslovanje obavlja kroz tri službe, a najznačajnija je služba Jadranskog plovnog područja (tri plovna područja).

Navedena organizacija nije u potpunosti prilagođena zahtjevima poslovanja s obzirom na velik broj poslovnih procesa koji se odvijaju na različitim lokacijama u zemlji i inozemstvu (kopno, otoci, brodovi, vlastite i strane agencije, agencijske ispostave te putnički uredi). Sistematizacija radnih mjesta s popisom poslova donesena je u ožujku 1995. i nije u cijelosti usklađena s odlukom. U razdoblju od 2000. do 2009. doneseno je više izmjena i dopuna odluke koje su se većinom odnosile na promjene u sistematizaciji radnih mjesta. Koncem 2010. u Društvu je zaposleno 1 693 djelatnika od kojih je 1 255 ili 74,1% pomoraca, a 438 djelatnika ili 25,9% je zaposleno na kopnu (203 na agencijskim poslovima, 196 na administrativnim poslovima, te 39 u servisima). Stvarno stanje i struktura djelatnika na kopnu nije sasvim usklađena s navedenom sistematizacijom. Utvrđeno je da 67 radnih mjesta nije popunjeno, 31 djelatnik zaposlen je na radnom mjestu koje nije točno pod tim imenom navedeno u sistematizaciji, na pojedinim radnim mjestima radi više, odnosno manje djelatnika od planiranog broja, te su na pojedina radna mjesta raspoređeni djelatnici koji ne posjeduju potrebnu školsku spremu i kvalifikacije. Podjela poslova, nadležnosti i ovlaštenja nisu u potpunosti jasno utvrđeni. U 2008. započela je izrada nove organizacije i sistematizacije radnih mjesta koje do vremena obavljanja revizije nisu usvojene. S obzirom da je od početka izrade prošlo puno vremena, da nova organizacija i sistematizacija nisu usvojene, a zahtjevi u poslovanju Društva su se izmijenili, potrebno je preispitati navedenu organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta.

Državni ured za reviziju predlaže provesti novu analizu stvarnog organizacijskog ustroja, te na temelju toga utvrditi sistematizaciju radnih mjesta usklađenu sa stvarnim potrebama poslovanja.

2.2. *Društvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju i navodi da nova sistematizacija nije usvojena iz razloga što poslovanje Društva ovisi o više vanjskih faktora, a posebno o raspisanim natječajima za dodjelu koncesija kojima je rok za podnošenje do konca travnja 2012. U vezi raspoređivanja djelatnika koji ne posjeduju potrebnu školsku spremu i kvalifikacije navodi da se radi o djelatnicima koji obavljaju niže rangirane poslove, djelatnicima koji su zaposleni više desetaka godina ili su stekli status invalida rada ili se radi o specifičnim slučajevima.*

3. Računovodstveno poslovanje

3.1. Društvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema računovodstvu za poduzetnike u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu. Razvrstano je kao veliki poduzetnik.

Računovodstvenim politikama iz veljače 2008. utvrđen je način iskazivanja prihoda, rashoda, rezultata poslovanja, dugotrajne i kratkotrajne imovine, plaćenih troškova budućeg razdoblja, kapitala i rezervi, dugoročnih rezerviranja, obveza, te odgođenog plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja. U spomenutim politikama nije u potpunosti utvrđeno koju je računovodstvenu politiku Društvo usvojilo za državne potpore, nije utvrđeno kada se rezervni dijelovi evidentiraju preko zalihe, kada izravno terete troškove tekućeg razdoblja, te kada se evidentiraju kao povećanje imovine, kriterije priznavanja troškova održavanja brodova kao imovine, te kako i na koji način se formiraju i nastaju revalorizacijske i kapitalne pričuve.

U 2010. Društvo je iskazalo dobit nakon oporezivanja u iznosu 854.153,00 kn. Odlukom o postupanju članova nadzornih odbora i članova skupština vezano za uplatu dijela dobiti trgovačkih društava u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele u državni proračun Republike Hrvatske (Narodne novine 40/11) je utvrđeno da se najmanje 50,0% dobiti za 2010., uplati izravno u državni proračun Republike Hrvatske. U lipnju 2011., na prijedlog Skupštine, upućen je zahtjev Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture radi izuzimanja Društva od primjene spomenute Odluke. Do vremena obavljanja revizije, Skupština Društva nije donijela odluku o raspodjeli dobiti. Prema odredbi članka 18. Zakona o Jadroliniji, Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Skupštine odlučuje o korištenju dobiti Društva.

Državni ured za reviziju nalaže korištenje dobiti u skladu s odredbama Zakona o Jadroliniji i Odlukom o postupanju članova nadzornih odbora i članova skupština vezano za uplatu dijela dobiti trgovačkih društava u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele u državni proračun Republike Hrvatske. Isto tako predlaže izraditi sveobuhvatne, detaljne računovodstvene politike koje će pružati nedvojbenu uputu za priznavanje i mjerenje kategorija financijskih izvještaja.

- Popis imovine i obveza

U listopadu 2010. uprava Društva je imenovala komisije za popis osnovnih sredstava po lokacijama, komisiju za popis brodova, komisije za tri plovna područja, komisije za materijalno knjigovodstvo, te komisije za usklađivanje potraživanja i obveza. Komisije su bile u obvezi navesti pojedinačne vrijednosti u količinama i novčanim iznosima, te upravi podnijeti izvještaj o obavljenom popisu. Koncem godine pripremljene su popisne liste s podacima o imovini i knjigovodstvenim vrijednostima. Iz navedenih listi vidljivo je da je popis obavljen za upravnu zgradu, dok nije u potpunosti vidljivo provođenje popisa za cjelokupnu imovinu: brodove s pripadajućom opremom knjigovodstvene vrijednosti 914.401.069,00 kn, građevinske objekte u vrijednosti 79.879.188,00 kn, zemljište u vrijednosti 8.140.100,00 kn, opremu u vrijednosti 7.837.660,00 kn, materijalnu imovinu u pripremi u vrijednosti 2.216.860,00 kn, ulaganja u vrijednosne papire u vrijednosti 4.310.100,00 kn, te drugu materijalnu imovinu u vrijednosti 694.593,00 kn. Također, nisu u cijelosti popisane obveze u iznosu 601.912.196,00 kn, novčana sredstva na žiro računima i blagajnama u iznosu 18.553.779,00 kn, sitan inventar u uporabi u vrijednosti 30.110.138,00 kn, zalihe (rezervni dijelovi, gorivo, mazivo, potrošni materijal, sitan inventar na skladištu, živežne namirnice, uredski materijal, uniforme i boje) u vrijednosti 29.916.729,00 kn, potraživanja u iznosu 25.168.637,00 kn, oročeni devizni i kunski depoziti kod poslovne banke u iznosu 35.331.147,00 kn, te druga kratkotrajna imovina u iznosu 1.182.050,00 kn. Prema odredbi članka 11. Zakona o računovodstvu, poduzetnik je dužan najmanje jednom i to na kraju poslovne godine popisati imovinu i obveze i s popisanim stanjem uskladiti knjigovodstveno stanje. Pisane procedure za popis imovine i obveza nisu donesene. S obzirom na materijalni značaj imovine, te da se poslovanje Društva obavlja na velikom broju lokacija u zemlji i inozemstvu (kopno, otoci, brodovi, vlastite i strane agencije, agencijske ispostave te putnički uredi), potrebno je donijeti procedure kojim će se utvrditi organizacija popisa, predmet i način obavljanja, imenovanje komisija za popis, postupak popisivanja, sastavljanje izvještaja o obavljenom popisu, odlučivanje o rezultatima popisa, te usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim.

Državni ured za reviziju nalaže popisati imovinu i obveze u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu. Također se predlaže donošenje pisanih procedura o popisu.

- Priznavanje državnih potpora

Koncem 2010. stanje odgođenog prihoda od državnih potpora iznosi 45.564.249,00 kn. Odnosi se na sredstva iz državnog proračuna u 2008. i 2009. za izgradnju dva broda. Prema odlukama uprave, do kraja 2006. Društvo je primjenjivalo kapitalni pristup priznavanja sredstava iz državnog proračuna, (potpora je izravno povećavala kapital). Uprava Društva je u skladu s odredbama Međunarodnog računovodstvenog standarda 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške, donijela odluku da se od 2007. promijeni spomenuti način prikazivanja primljenih potpora. Navedena odluka temeljila se na procjeni da je ekonomski i gospodarski opravdano da se dio troškova Društva pokrije iz prihoda od primljenih državnih potpora, a ne naknadno iz kapitalnih rezervi Društva, što bi utjecalo na smanjenje kapitala. U 2007. na račun odgođenih prihoda evidentirano je 102.646.721,00 kn za potpore primljene od 1996. do 2007., dok je na kapitalu ostalo 181.219.609,00 kn. Do 2010. prihodi od potpora nisu priznavani razmjerno visini obračunane amortizacije za brodove nabavljene iz primljenih potpora, već su priznavani u višem iznosu od visine obračunanih troškova amortizacije, što je imalo utjecaja na iskazivanje poslovnog rezultata. Za 2010. iskazana je dobit prije oporezivanja u iznosu 1.216.520,00 kn umjesto gubitka u iznosu 1.322.356,00 kn. Prema odredbama Međunarodnog računovodstvenog standarda 20 – Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći, državne potpore priznaju se u prihode tijekom razdoblja u kojima će nastati s njima povezani troškovi.

- Iskazivanje imovine, kapitala i rezervi

Koncem 2010. vrijednost imovine iskazana je u iznosu 1.134.415.040,00 kn, od čega se na vrijednost brodova odnosi 914.401.069,00 kn. Koncem 2010. u vlasništvu Društva je 51 brod prosječne starosti 24 godine i otpisanosti 47,7%. Od 2007. kod obračuna amortizacije za brodove starijeg datuma izgradnje (24 broda) primjenjuje se ubrzana stopa amortizacije 10,0% dok se za brodove novijeg datuma izgradnje (27 brodova) primjenjuje stopa amortizacije 5,0%. Uprava Društva je predložila program obnove i razvoja putničke flote za četverogodišnje razdoblje čija realizacija nije započela zbog nedostatka financijskih sredstava. Potrebno je stare trajekte malih kapaciteta s visokim troškovima održavanja i velikom potrošnjom goriva zamijeniti većim i ekonomičnijim, što bi pridonijelo racionalizaciji troškova. Od spomenutih brodova 15 brodova u floti nema iskazanu knjigovodstvenu vrijednost u poslovnim knjigama, iako posjeduju odgovarajuće svjedodžbe za plovidbu, osigurani su i njima se obavlja osnovna djelatnost (prijevoz putnika i vozila). Osiguravajuće društvo kod kojeg su osigurani brodovi (trup i stroj broda), procijenilo je vrijednost brodova koji nemaju iskazanu vrijednost u poslovnim knjigama od 156.471,00 kn do 10.431.452,00 kn (u protuvrijednosti USD). Potrebno je postojeću flotu procijeniti po fer vrijednosti, te iskazati brodove u revaloriziranom iznosu. Navedeni iznos čini fer vrijednost pojedinog broda na datum revalorizacije umanjena za kasnije akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja (odrednice Međunarodnog računovodstvenog standarda 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema).

Revalorizacijske pričuve koncem godine iznose 45.389.815,00 kn i smanjene su u odnosu na prethodnu godinu za 1.399.189,00 kn. Smanjenje se odnosi na oprihodovanje revalorizacijskih pričuva nastalih po osnovi procjene vrijednosti nekretnina upravne zgrade i skladišnog prostora. Iskazano je u visini troškova amortizacije navedenih objekata. Odlukom o računovodstvenim politikama Društva iz veljače 2008. nije utvrđeno kako i na koji način se formiraju i smanjuju revalorizacijske pričuve. Spomenute pričuve su nastale 2004. povećanjem vrijednosti upravne zgrade i skladišnog prostora i pripadajućih zemljišta, na temelju procjena sudskog vještaka. Njihova vrijednost povećana je procjenom za 76.554.172,00 kn odnosno za 460,0% u odnosu na iskazanu sadašnju vrijednost u spomenutoj godini. Osim spomenutih objekata Društvo je u 2004. posjedovalo i druge građevinske objekte čija je sadašnja vrijednost koncem 2010. iznosila 5.454.082,00 kn koji nisu revalorizirani. Navedeno nije u skladu s odrednicama Međunarodnog računovodstvenog standarda 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, kojima je određeno da se kod revalorizacije treba revalorizirati cjelokupnu skupinu nekretnina, postrojenja i opreme kojoj pojedino sredstvo pripada. Skupina nekretnina, postrojenja i opreme objedinjuje sredstva slične vrste i upotrebe u poslovanju poduzeća.

Državni ured za reviziju predlaže procjenjivanje brodova po fer vrijednosti, te formiranje revalorizacijskih pričuva u skladu s odrednicama Međunarodnih računovodstvenih standarda. Nadalje predlaže se u cilju smanjivanja troškova poslovanja izraditi program obnove flote kojim bi se planirala zamjena starih brodova novim.

- 3.2. *Društvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju i navodi da je već pristupilo usklađenju računovodstvenih politika. Nadalje obrazlaže da su se uz usvojene računovodstvene politike donosile i posebne odluke uprave, a ako navedene politike nisu izričito bile navedene iste su se oslanjale na Međunarodne računovodstvene standarde i druge hrvatske propise. U vezi popisa imovine i obveza, Društvo obrazlaže da je već donijelo pisane procedure, da formalno nije izradilo popis cjelokupne imovine i obveza u obliku elaborata o popisu, što će biti učinjeno za 2011. Isto tako, obrazlaže da se popis imovine i obveza obavlja najmanje jednom godišnje, dok se popis blagajni i goriva obavljaju kontinuirano kroz Službu interne revizije, a popis potraživanja i obveza kroz Odjel saldokonti. Nadalje popis nekretnina, brodova i druge nematerijalne imovine kontroliran je kroz izvratke iz zemljišnih knjiga, te upisnike pomorskih trgovačkih brodova odnosno kontinuiranim obavljanjem djelatnosti. U vezi priznavanja državnih potpora, Društvo obrazlaže da je od 2007. do 2009. iskazivalo na prihodima veće prihode od obračunanih troškova amortizacije na vrijednost brodova koja je financirana iz potpora. Na navedeni način se odstupilo od zahtjeva Međunarodnog računovodstvenog standarda 20. Priznavanje državnih potpora u većem iznosu, temeljilo se na procjeni uprave da se dio troškova pokrije iz prihoda od primljenih državnih potpora, zbog ekonomske i gospodarske opravdanosti, u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom 8. Navedeno je detaljno opisano u Bilješkama uz financijske izvještaje u razdoblju od 2007. do 2010. koje su javno objavljene i prihvaćene od nadzornog odbora i skupštine.*

U vezi iskazivanja imovine, kapitala i rezervi obrazlaže da knjigovodstvene vrijednosti brodova koncem 2010. nisu identične s procijenjenom vrijednošću svakog pojedinog broda od strane osiguravajućeg društva. Ako se ukupna knjigovodstvena vrijednost brodova (914.401.069,00 kn) usporedi sa ukupnom procijenjenom vrijednošću brodova po osiguravajućem društvu kod kojeg su osigurani brodovi (951.513.927,00 kn), razlika iznosi 4,0%, što ukazuje na činjenicu da je vrijednost brodova u poslovnim knjigama realno iskazana. U vezi revalorizacijskih pričuva navodi se da bi povećanje vrijednosti neprocijenjenih nekretnina u poslovnim knjigama bilo nerealno jer se neke nalaze na pomorskom dobru, za neke su parnice u tijeku radi utvrđivanja vlasništva, a neke se ne mogu prodati niti za vrijednost koja je iskazana u poslovnim knjigama. Isto tako, navodi da je program obnove putničke flote donijet u okviru programa rada uprave za petogodišnje razdoblje, ali je provođenje odgođeno do poboljšanja gospodarske situacije na tržištu.

4. Prihodi

- 4.1. Ukupni prihodi za 2010. su ostvareni u iznosu 879.132.246,00 kn, a vrijednosno najznačajniji su ostvareni od pružanja usluga prijevoza putnika i vozila u iznosu 522.827.871,00 kn i subvencija iz državnog proračuna 306.381.616,00 kn. Subvencije su dobivene za linije na kojima se prihodima od obavljenih usluga ne mogu pokriti ukupni troškovi prijevoza (dalje u tekstu: nerentabilne linije) u iznosu 227.307.205,00 kn i za osam koncesioniranih linija 79.074.410,00 kn.

Osnovna djelatnost Društva je linijski pomorski prijevoz putnika i vozila morem i priobaljem prema propisanom i unaprijed utvrđenom redu plovidbe. Državne linije koje povezuju obalu s naseljenim otocima i otoke međusobno, duž obalne linije utvrđeni su Odlukom Vlade Republike Hrvatske. Zakonom o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu (dalje u tekstu: Zakon), (Narodne novine 33/06, 38/09, 87/09 i 18/11), osnovana je Agencija za obalni linijski pomorski promet (dalje u tekstu: Agencija), čija je nadležnost davanje koncesija za obavljanje javnog prijevoza na državnim linijama. U 2010. Društvo je obavljalo promet na 40 linija (37 državnih i tri međunarodne). Za osam državnih brodskih i brzobrodskih linija Društvo ima koncesiju do 2012. odnosno do 2013., o čemu su zaključeni ugovori koji sadrže: vrijeme trajanja koncesije, iznos subvencija, naknada za koncesiju, cijene usluga, povećanje opsega plovidbe, te druga prava i obveze. U 2010. na temelju spomenutih ugovora doznačeno je Društvu 79.074.411,00 kn, a gubitak na tim linijama i unatoč doznačenim subvencijama ostvaren je u najvećem dijelu zbog povećanja troškova goriva u iznosu 11.558.390,00 kn. Zakonskim odredbama je predviđeno povećanje potpore u slučaju iznenadnog većeg porasta troškova u skladu s proračunskim mogućnostima. U 2010. potpore nisu povećane, iako ih je Društvo zatražilo. Društvo je u obvezi održavati postojeće linije koje nisu koncesionirane do preuzimanja linije od broдача koji je dobio koncesiju. Za održavanje linija na kojima se prihodima ne mogu pokriti ukupni troškovi prijevoza, razlika sredstava se osigurava u državnom proračunu. Za spomenute linije Društvu je doznačeno 227.307.205,00 kn. Navedena sredstva nisu bila dovoljna, te je na tim linijama ostvaren gubitak u iznosu 2.623.700,00 kn. U veljači, ožujku i listopadu 2010. Društvo je zatražilo od Agencije i Vlade Republike Hrvatske smanjenje opsega plovidbe za koncesionirane i nekoncesionirane linije, te povećanje cijena putnih karata, za što nije u potpunosti dobilo suglasnost, iako iz poslovanja po pojedinoj liniji nije u cijelosti moglo pokriti povećane troškove.

Subvencije za nekoncesionirane linije doznačavane su iz državnog proračuna bez popratne dokumentacije iz koje bi bilo vidljivo za koje namjene su doznačene. Ugovori u kojima bi bili određeni iznosi subvencija po vrstama troškova poslovanja nisu zaključeni.

Društvo održava i tri međunarodne linije na kojima je ostvaren gubitak u iznosu 22.066.600,00 kn. Za međunarodne linije Društvo nema pravo na subvencije iz državnog proračuna. Društvo nije provelo analizu opravdanosti plovidbe na međunarodnim linijama.

Prema odredbama članka 47. Zakona učenici, studenti, umirovljenici i osobe starije od 65 godina koji imaju prebivalište na otoku, te zdravstveni djelatnici pri obavljanju redovitih i hitnih prijevoza bolesnika imaju pravo na besplatan javni prijevoz na linijama koje povezuju otok s kopnom i otoke međusobno, što dokazuju odgovarajućom ispravom. Prema evidencijama Društva u 2010. izdano je 1 081 995 besplatnih putnih karata kojima je vrijednost po komercijalnoj tarifi iznosila 25.418.520,00 kn. S popustom je izdano 2 063 231 karta za koje je vrijednost iznosila 62.523.589,00 kn, odnosno ukupno iznosi 87.942.109,00 kn. U 2010. Društvu nije povećana potpora za nadoknadu spomenutih prihoda, iako je predviđena zakonskim odredbama. Odredbom članka 6. Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na besplatan prijevoz na linijama u javnom pomorskom prijevozu (Narodne novine 52/05) je određeno da osobe starije od 65 godina pravo na besplatan prijevoz ostvaruju predočenjem osobne iskaznice. Takva odredba onemogućuje dodatnu kontrolu izdavanjem iskaznica od strane Društva.

Prema izvješćima inspektora prometa Društva, osobe starije od 65 godina koje ostvaruju pravo na besplatan prijevoz, podižu karte i ustupaju ih putnicima koji nemaju pravo na povlastice, odnosno preprodaju ih.

Prosječna iskoristivost kapaciteta na trajektnim linijama u 2010. je bila 35,6% dok je na brzobrodskim linijama (katamarani) je bila 6,5%. Brzobrodске linije su sudjelovale u subvencijama 24,5%. Nisu utvrđeni izvori financiranja za pokriće gubitaka na brzobrodskim linijama i nije utvrđena opravdanost prijevoza putnika katamaranima.

Državni ured za reviziju predlaže u cilju racionalizacije troškova poslovanja na koncesioniranim i nekoncesioniranim linijama, izraditi mjere štednje i racionalizacije troškova poslovanja na svim stavkama rashoda na koje je moguće utjecati, a u skladu s utvrđenim mogućnostima predlaganje reda plovidbe i cijena usluga prijevoza, te preispitivanje opravdanosti plovidbe na međunarodnim linijama na kojima se ostvaruje gubitak. Predlaže se zaključivanje ugovora s Agencijom za sve linije iz kojih bi bilo vidljivo za koje namjene se doznačavaju sredstva iz Državnog proračuna. Isto tako predlaže se zatražiti povećanje potpora za besplatan prijevoz i prijevoz s popustom osoba s prebivalištem na otocima, te u cilju bolje kontrole besplatnih putovanja zatražiti izmjenu Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na besplatan prijevoz na linijama u javnom pomorskom prijevozu. Nadalje predlaže se pronaći dodatne izvore financiranja za pokriće gubitaka na brzobrodskim linijama, te razmotriti opravdanost prijevoza katamaranima.

- 4.2. *Društvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju uz obrazloženje da je u dva navrata tražilo smanjenje opsega plovidbe i to u veljači 2010. čemu je djelomično udovoljeno i u listopadu 2010. kada to nije prihvaćeno. Drugo smanjenje opsega plovidbe trebao je uslijediti u listopadu 2010. u skladu s najavljenim izmjenama državnog proračuna, a kako se od spomenutih izmjena odustalo nije dobivena suglasnost za daljnje smanjenje opsega plovidbe.*

Ipak zahvaljujući nižem rastu nekih troškova od planiranih, te racionalnom ponašanju Društva gubitak na nekoncesioniranim nerentabilnim linijama je koncem 2010. iznosio 2.623.700,00 kn i pokriven je iz prihoda drugih linija. Nadalje navodi da mjere štednje i racionalizacije nisu opisane u nekom posebnom dokumentu, ali su poduzimane. U vezi međunarodnih linija, navodi se da su se linije redovito održavale zbog povezivanja hrvatske i talijanske obale u cilju unapređenja gospodarskih odnosa i turističke djelatnosti, u dogovoru s nadležnim ministarstvom. Isto tako navodi da prilikom izračuna kalkulacija kod međunarodnih linija nije bio na prihodovnoj strani iskazan ostvareni prihod od pružanja ugostiteljskih usluga u iznosu 14.210.064,00 kn, te da je gubitak na spomenutim linijama pokriven iz redovitog poslovanja Društva. Nadalje navodi da se pristupilo skraćanju održavanja linija u cilju ušteta. U vezi ostvarivanja prava na besplatan prijevoz otočana navodi se da je društvo izradilo nacrt novog Pravilnika i planira ga dostaviti nadležnom ministarstvu. U vezi zaključivanja ugovora za nerentabilne linije navodi se da Društvo ne može inicirati potpisivanje ugovora za nerentabilne linije, već to može samo Agencija. Isto tako navodi da se u 2011. zbog izmjena Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu zaključuju mjesečni ugovori za sve nerentabilne linije koje Društvo održava.

5. Rashodi

- 5.1. Ukupni rashodi za 2010. su ostvareni u iznosu 877.915.726,00 kn, a vrijednosno najznačajniji odnose se na materijalne troškove u iznosu 451.945.895,00 kn i troškove zaposlenika 204.698.727,00 kn. Unutar materijalnih troškova ostvareni su troškovi goriva za brodove u iznosu 233.529.780,00 kn ili 51,7% i troškovi usluga održavanja brodova u iznosu 93.105.039,00 kn ili 20,6% ukupnih materijalnih troškova. Na cijene goriva Društvo ne može utjecati, jer su podložne stalnim promjenama. Kontrolu utroška goriva na brodu obavlja Služba za kontrolu. Nisu donesene procedure o upravljanju i korištenju goriva kojima bi bili utvrđeni standardi ukrcaja goriva i obračuna utroška goriva (mjerenje tankova, potrebni mjerni uređaji za ukrcaj goriva, mjerenje prije i poslije ukrcaja, provjera cisterne i uređaja za ukrcaj, određivanje potrebne količine za ukrcaj, odgovornost svake osobe uključene pri ukrcaju goriva, potrebna dokumentacija i drugo). Dnevna potrošnja goriva predstavlja razliku izračunane količine goriva u tanku s početka i kraja dana (razina goriva pomnožena s površinom tanka). Kako su tankovi nepravilnog oblika i najmanji pomak (nagnuće na stranu) uzrokuje grešku mjerenja. Stoga mjerenje dnevne potrošnje nije u potpunosti pouzdano.

Troškovi usluga održavanja brodova u iznosu 93.105.039,00 kn odnose se na troškove remonta u iznosu 49.864.352,00 kn, havarija u iznosu 23.812.517,00 kn, te tekućeg održavanja brodova u iznosu 19.428.170,00 kn. Troškovi usluga održavanja brodova planirani su financijskim planom u iznosu 88.000.000,00 kn, a planom nabave (remont brodova, usluge čišćenja, usluge održavanja software-a, usluge pristupa Internetu te usluge održavanja kompjutorske opreme) u iznosu 95.060.000,00 kn. Spomenuti planovi nisu usklađeni vremenski i prema vrsti usluga održavanja, te radovi nisu grupirani po vrsti (predmetu nabave) s procjenom troškova i izvora financiranja. Financijski plan i plan nabave donose se za kalendarsku godinu, dok se Plan troškova održavanja donosi za razdoblje od rujna tekuće godine do rujna iduće godine. Nije u potpunosti osigurano praćenje izvršenja navedenih troškova u odnosu na plan i na zaključene ugovore.

Troškovi tekućeg održavanja brodova povećani su u odnosu na prethodnu godinu za 942.000,00 kn, a u 2010. su iznosili 19.428.170,00 kn. Za spomenute troškove nisu provedeni propisani postupci javne.

Koncem 2010. kratkoročne obveze iskazane su u iznosu 213.965.796,00 kn, a vrijednosno najznačajnije odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu 103.329.218,00 kn od čega su dospjele iznosile 29.801.952,00 kn. Društvo nije u 2010. podmirivalo obveze u roku, te su rashodi za zatezne kamate iznosili 4.566.338,00 kn. U 2010. Društvo je oročavalo novčana sredstva, te je koncem godine stanje oročenih novčanih sredstava kod poslovne banke iznosilo 35.331.147,00 kn. Oročavanjem je u 2010. ostvarena kamata u iznosu 1.323.091,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje procedura o upravljanju i korištenju goriva. Nadalje, predlaže se uskladiti planove vremenski i prema vrsti usluga održavanja, osigurati praćenje troškova u odnosu na plan i zaključene ugovore. Predlaže se u cilju smanjivanja troškova poslovanja donošenje plana racionalizacije troškova na svim stavkama rashoda na koje je moguće utjecati. Isto tako predlaže se pravovremeno podmirivanje obveza kako bi se smanjili rashodi za zatezne kamate.

5.2. *Društvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju uz obrazloženje da se utrošak goriva evidentira mjesečno na temelju ispunjenog i ovjerenog strojarskog izvještaja i mjesečnog izvješća. Na temelju iskazanih količina utrošenog goriva evidentira se na kontu troškova po brodu količinski i financijski trošak goriva, te se izrađuju analize potrošnje goriva po nautičkoj milji. Na potrošnju goriva utječe veliki broj vanjskih faktora kao što su stanje mora i vjetra, te gaz broda. Isto tako navodi da potpuno pouzdani način mjerenja ne postoji, a ugrađivanje mjerača protoka na brodove bilo bi preskupo i neučinkovito. U siječnju 2012. usvojen je Pravilnik o postupanju i manipulaciji s gorivom kojim je predviđeno propisivanje svih procedura u radu s gorivom. U vezi oročavanja sredstava navodi se da je poslovanje Društva izrazito sezonskog karaktera, te u ljetnim mjesecima ostvaruje više od 50,0% vlastitih prihoda i visoko je likvidno. U ljetnom periodu oročavaju se devizni prihodi u cilju pokrića otplata rata dugoročnih kredita do sezone sljedeće godine dok se kunska sredstva oročavaju prekonočno. U zimskom periodu vlastiti prihodi su minimalni dok rashodi rastu, a time i obveze prema dobavljačima. S obzirom da sredstva iz državnog proračuna ne dolaze pravovremeno poseže se za vanjskim izvorima financiranja.*

6. Postupci javne nabave

6.1. Za 2010. donesen je plan nabave kojim je planirana nabava roba, radova i usluga ukupne vrijednosti 598.801.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Plan nabave sadrži podatke o predmetu nabave, te planiranoj i procijenjenoj vrijednosti, a ne sadrži oznaku pozicije financijskog plana, te nije vidljiv izvor financiranja. Podaci o planiranim vrijednostima nabave u planu nabave nisu u potpunosti usklađeni s podacima o planiranim vrijednostima u financijskom planu. U planu nabave nisu planirane nabave pojedinačne vrijednosti do 70.000,00 kn.

Prema odredbama članka 13. i 67. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 110/07 i 128/08), plan nabave mora sadržavati podatke o nazivu predmeta nabave, procijenjenoj vrijednosti nabave, planiranim sredstvima, te oznaku pozicije financijskog plana na kojoj su sredstva planirana, a predmet nabave određuje se u planu nabave. Stoga je potrebno planirati na način da se utvrde sveukupne potrebe za određenim robama i uslugama za koje će se odrediti predmeti nabave, izračunati procijenjene vrijednosti i nakon toga odrediti treba li se za nabave primijeniti postupak javne nabave.

U 2010. provedeno je 111 postupaka nabave ugovorene vrijednosti 122.222.285,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Odnose se na 84 otvorena postupka nabave ugovorene vrijednosti 81.181.793,00 kn, šest pregovaračkih postupaka bez prethodne objave ugovorene vrijednosti 37.904.384,00 kn, te 21 postupak za zaključenje ugovora o javnim uslugama iz dodatka II B Zakona o javnoj nabavi ugovorene vrijednosti 3.136.108,00 kn. Na temelju devet okvirnih sporazuma zaključeni su ugovori u vrijednosti 65.415.335,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Za nabavu roba, radova i usluga čija procijenjena vrijednost nabave iznosi do 70.000,00 kn nabava je obavljena izravnim ugovaranjem u iznosu 6.251.094,00 kn bez poreza.

Društvo nema u potpunosti ustrojenu evidenciju putem koje bi se pratilo izvršenje zaključenih ugovora (vrijednosno i količinski) o nabavi roba, radova i usluga već se izvršenje po svakom ugovoru mora obavljati ručno zbrajajući svaki pojedini račun, što otežava kontrolu nabavljenih roba i usluga. U pojedinim slučajevima nabavljena roba (živežne namirnice, bezalkoholna i alkoholna pića, te sladoled) u iznosu za 594.956,00 kn većim od ugovorenog. U pojedinim slučajevima izvršene su usluge koje nisu bili predmetom javne nabave u iznosu 399.226,00 kn (usluge pranja deka, popluna, jastuka).

Bez primjene propisanih postupaka nabave određenih Zakonom o javnoj nabavi, nabavljene su robe i usluge u ukupnoj vrijednosti 93.051.742,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost i to: brod u vrijednosti 71.203.937,00 kn, usluge održavanja brodova u iznosu 19.428.170,00 kn, uredski i drugi potrošni materijal, te materijal za službu marketinga (propagandni materijali, vozni redovi i kalendari) 1.314.029,00 kn, te gorivo za službena vozila u iznosu 495.396,00 kn. Usluge pranja rublja i kemijskog čišćenja brodova izvršene su za 610.210,00 kn više od ugovorenog.

Na temelju provedenog postupka javne nabave s odabranim ponuditeljem u srpnju 2009. zaključen je ugovor o nabavi pogonskog goriva za brodove. Ugovor je zaključen na vrijeme do 30. lipnja 2010. U lipnju 2010. za nabavu pogonskog goriva za brodove (diesel gorivo i ostatno gorivo F RME 180) proveden je otvoreni postupak javne nabave prema grupama odnosno plovnim područjima. Dostavljene su ponude dva ponuditelja. Za godišnju opskrbu ostatnim gorivom nije dostavljena niti jedna ponuda. Navedeni postupak je poništen iz razloga jer se je pojavila potreba za nabavom benzina za potrebe službenih vozila, te takva okolnost dovodi do sadržajno bitnog drugačijeg poziva za nadmetanje i dokumentacije za nadmetanje. U studenom 2010. objavljen je novi poziv za nadmetanje u otvorenom postupku javne nabave za nabavu pogonskog goriva za brodove. U periodu od srpnja do prosinca 2010. gorivo je nabavljeno od istog ponuditelja prema uvjetima ugovora iz srpnja 2009. u iznosu 98.351.159,00 kn.

Usluge osiguranja trupa i stroja brodova, imovine i vozila, osoba (djelatnika i putnika) u iznosu 14.839.096,00 kn povjerene su izvoditelju nakon provedenog pregovaračkog postupka bez prethodne objave, s pozivom na članak 16. stavak 2. točka 2. Zakona o javnoj nabavi. Navedenim odredbama propisano je da se ugovor o javnim uslugama može sklapati u pregovaračkom postupku bez prethodne objave ako ugovor o javnim uslugama iz tehničkih ili umjetničkih razloga ili radi zaštite isključivih prava može izvršiti samo određeni gospodarski subjekt. U dokumentaciji za nadmetanje nije priložen dokaz o tehničkim razlozima, odnosno o zaštiti isključivih prava. U 2011. za usluge osiguranja proveden je otvoreni postupak javne nabave i postignuta je niža cijena za 4.347.323,00 kn ili 31,5% u odnosu na 2010. S obzirom na navedeno nisu bili ispunjeni uvjeti za primjenu pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave. Za navedene usluge trebalo je provesti postupak javne nabave objavom poziva za nadmetanje u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Državni ured za reviziju nalaže donošenje plana nabave sa svim potrebnim podacima, planiranje svih nabava prema predmetima nabave, te provođenje postupaka nabave u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Predlaže se ustrojavanje informatičkog praćenja izvršenja zaključenih ugovora.

- 6.2. *U vezi javne nabave Društvo obrazlaže da za gradnju broda nije izvršena objava u elektroničkom oglasniku javne nabave, jer je unaprijed odlukom Vlade Republike Hrvatske utvrđeno brodogradilište gdje će se brod graditi, cijena, rokovi isporuke i način plaćanja. Stoga je došlo do nenamjernog propusta neobjavlivanja odluke o početku postupka nabave. U vezi nabave goriva navodi se da u pristiglim ponudama niti jedan ponuditelj nije ponudio ostatno gorivo 180 cst koje je bitno, jer ga u većim količinama koriste dva broda, čime se na godišnjoj razini ostvaruje ušteda od 10.603.606,00 kn. Isto tako, navodi da je Društvo nastavilo opskrbu brodova s prijašnjim dobavljačem uz isti rabat, jer bi u protivnom došlo u pitanje obavljanje djelatnosti, a trošak goriva koje isporučuje nacionalna kompanija planirano je podmirivati kompenzacijama iz državnog proračuna. Koncem 2010. odabrana je ponuda ponuditelja INA d.d. koji je ponudio i navedeno gorivo. U vezi usluga održavanja, navodi se da postupak javne nabave nije moguće provesti iz razloga jer se radi o pojedinačnim kvarovima, oštećenjima ili servisiranju koje može izvesti samo ovlaštenu servisera i pojedinačni iznosi su bili manji od 70.000,00 kn, te hitnosti popravka. Nadalje navodi da bi odabir najpovoljnije ponude kod godišnjih ugovora po pojedinim grupama i vrstama održavanja trajao predugo. U vezi nabave uredskog i drugog potrošnog materijala navodi se da se radi o raznovrsnom materijalu čija pojedinačna vrijednost nabave nije prelazila 70.000,00 kn, te se radilo o bagatelnoj nabavi. U vezi praćenja izvršenja zaključenih ugovora o nabavi navodi se da je u 2010. mijenjan informatički program, te je ustrojeno informatičko praćenje izvršenja ugovora službe nabave, a u 2011. prati se i izvršenje ugovora službe ugostiteljstva. Isto tako zbog sezonskog povećanja prometa u 2010. na dvjema međunarodnim linijama i povoljnijih cijena došlo je do probijanja procijenjene vrijednosti drugih prehrambenih proizvoda. Nadalje navodi da će se ubuduće svi ugovori pratiti u okviru centralne službe nabave. U vezi nabave goriva za službena vozila navodi da postupak javne nabave nije proveden, jer se kupnja goriva obavljala putem kreditnih kartica za gorivo. U Republici Hrvatskoj jedino INA d.d. daje mogućnost kupnje goriva putem svojih kreditnih kartica, što omogućuje Društvu veću kontrolu potrošnje. Također navodi da je u 2011. za nabavu goriva za službena vozila proveden otvoreni postupak nabave na koji se je javio spomenuti ponuditelj.*

U vezi osiguranja imovine navodi se da je odabrani ponuditelj jedino osiguravajuće društvo koje se bavi pomorskim osiguranjem. Društvo je iz više razloga u 2011. provelo otvoreni postupak javne nabave koje je rezultiralo smanjenjem premije, te pokazalo da nema drugih osiguravajućih kuća koje mogu ispuniti zahtjeve pomorskog osiguranja.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Društva za 2010. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - U Društvu je djelomično uspostavljen sustav unutarnjih kontrola i ugrađen je u poslovne procese, ali u pojedinim slučajevima ne funkcionira na zadovoljavajući način. Društvo nije u potpunosti donijelo interne akte, pisane procedure i upute za značajnije poslovne procese. Poslovni procesi nisu u potpunosti popisani i opisani, te rizici u poslovnim procesima nisu utvrđeni i procijenjeni. Društvo nije imenovalo revizorski odbor, iako je bilo u obvezi. (točka 1. Nalaza)
 - Odlukom o unutrašnjoj ustrojbi i načinu rukovođenja iz rujna 1996. utvrđena je organizacija Društva koja nije u potpunosti prilagođena zahtjevima poslovanja (posebice poslovanje po plovnim područjima) s obzirom na velik broj poslovnih procesa koji se odvijaju na različitim lokacijama u zemlji i inozemstvu (kopno, otoci, brodovi, vlastite i strane agencije, agencijske ispostave te putnički uredi). Sistematizacija radnih mjesta s popisom poslova donesena je u ožujku 1995. i nije sasvim usklađena sa spomenutom odlukom. Stvarno stanje i struktura djelatnika na kopnu nije u potpunosti usklađena s navedenom sistematizacijom. (točka 2. Nalaza)
 - Poslovne knjige se vode i financijski izvještaji su sastavljeni prema računovodstvu za poduzetnike. Skupština Društva nije donijela odluku o raspodjeli dobiti, a 50,0% dobiti za 2010. u iznosu 427.076,00 kn nije uplaćeno u državni proračun, iako je postojala obveza. Koncem godine pripremljene su popisne liste s podacima o imovini i knjigovodstvenim vrijednostima. Iz navedenih listi je vidljivo da je popis obavljen za upravnu zgradu, dok nije u potpunosti vidljivo provođenje popisa za cjelokupnu imovinu: brodove s pripadajućom opremom, građevinske objekte, zemljište, opremu, materijalnu imovinu u pripremi, ulaganja u vrijednosne papire, te drugu materijalnu imovinu knjigovodstvene vrijednosti 1.017.779.570,00 kn. Također, nisu u cijelosti popisane obveze u iznosu 601.912.196,00 kn, novčana sredstva na žiro računima i blagajnama u iznosu 18.553.779,00 kn, sitan inventar u uporabi u iznosu 30.110.138,00 kn, zalihe u iznosu 29.916.729,00 kn, potraživanja u iznosu 25.168.637,00 kn, oročeni devizni i kunski depoziti kod poslovne banke u iznosu 35.331.147,00 kn, te druga kratkotrajna imovina u iznosu 1.182.050,00 kn. Pisane procedure za popis imovine i obveza nisu donesene. Koncem 2010. u vlasništvu Društva je 51 brod prosječne starosti 24 godine i otpisanosti 47,7%. Od spomenutih brodova 15 brodova nema iskazanu knjigovodstvenu vrijednost u poslovnim knjigama, a posjeduju odgovarajuće svjedodžbe za plovidbu, osigurani su i njima se obavlja osnovna djelatnost Društva.

Potrebno je postojeću flotu procijeniti po fer vrijednosti, te iskazati brodove u revaloriziranom iznosu. Društvo nije revaloriziralo sve građevinske objekte u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, iako je bilo u obvezi. (točka 3. Nalaza)

- U 2010. Društvo je na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske obavljalo promet na 37 linija (osam koncesioniranih i 29 nekoncesioniranih). Isto tako obavljalo je promet na tri međunarodne linije. Društvu su doznačene subvencije u iznosu 306.381.616,00 kn i to za koncesionirane linije u iznosu 79.074.411,00 kn i za nekoncesionirane 227.307.205,00 kn. Unatoč doznačenim subvencijama, na navedenim linijama ostvareni su gubici u ukupnom iznosu 14.182.090,00 kn. Društvo je u veljači, ožujku i listopadu 2010. zatražilo od Agencije i Vlade Republike Hrvatske smanjenje opsega plovidbe za koncesionirane i nekoncesionirane linije, te povećanje cijena putnih karata, za što nije u potpunosti dobilo suglasnost, iako iz poslovanja po pojedinoj liniji nije u cijelosti moglo pokriti povećane troškove. Subvencije za nekoncesionirane linije doznačavane su bez popratne dokumentacije iz koje bi bilo vidljivo za koje namjene su doznačene. Ugovori u kojima bi bili određeni iznosi subvencija po vrstama troškova poslovanja nisu zaključeni. Društvo održava i tri međunarodne linije na kojima je ostvaren gubitak u iznosu 22.066.600,00 kn. Za međunarodne linije Društvo nema pravo na subvencije iz državnog proračuna, a gubitke nije moguće u potpunosti pokriti iz poslovanja Društva. Društvo nije provelo analizu opravdanosti plovidbe na međunarodnim linijama. Prema zakonskim odredbama, učenici, studenti, umirovljenici i osobe starije od 65 godina koji imaju prebivalište na otoku, te zdravstveni djelatnici pri obavljanju redovitih i hitnih prijevoza bolesnika imaju pravo na besplatan javni prijevoz na linijama koje povezuju otok s kopnom i otoke međusobno, što dokazuju odgovarajućom ispravom. Prema evidencijama Društva za spomenutu kategoriju putnika dane su besplatne karte i popust u ukupnom iznosu 87.942.109,00 kn. U 2010. Društvu nije povećana potpora za nadoknadu spomenutih prihoda, iako je predviđena zakonskim odredbama. Zakonskim odredbama određeno je da osobe starije od 65 godina pravo na besplatan prijevoz ostvaruju predočenjem osobne iskaznice. Takva odredba onemogućuje dodatnu kontrolu izdavanjem iskaznica od strane Društva. Prema izvješćima inspektora prometa Društva, osobe starije od 65 godina koje ostvaruju pravo na besplatan prijevoz, podižu karte i ustupaju ih putnicima koji nemaju pravo na povlastice, odnosno preprodaju ih. Prosječna iskoristivost kapaciteta na trajektnim linijama u 2010. je bila 35,6% dok je na brzobrodskim linijama (katamarani) je bila 6,5%. Brzobrodске linije su sudjelovale u subvencijama 24,5%, a nisu utvrđeni izvori financiranja za pokriće gubitaka na brzobrodskim linijama i nije utvrđena opravdanost prijevoza putnika katamaranima. (točka 4. Nalaza)
- Unutar materijalnih troškova najznačajniji se odnose na troškove goriva za brodove u iznosu 233.529.780,00 kn i troškove usluga održavanja brodova u iznosu 93.105.039,00 kn. Nisu donesene procedure o upravljanju i korištenju goriva kojima bi bili utvrđeni standardi ukrcaja goriva i obračuna utroška goriva (mjerjenje tankova, potrebni mjerni uređaji za ukrcaj goriva, mjerjenje prije i poslije ukrcaja, provjera cisterne i uređaja za ukrcaj, određivanje potrebne količine za ukrcaj, odgovornost svake osobe uključene pri ukrcaju goriva, potrebna dokumentacija i drugo).

Način mjerenja potrošnje goriva nije u potpunosti pouzdan. Troškovi usluga održavanja brodova u iznosu 93.105.039,00 kn odnose se na troškove remonta u iznosu 49.864.352,00 kn, havarija 23.812.517,00 kn, te tekućeg održavanja brodova 19.428.170,00 kn. Financijski plan i plan održavanja brodova nisu u potpunosti usklađeni vremenski i prema vrsti usluga održavanja, te radovi nisu grupirani po vrsti (predmetu nabave) s procjenom troškova i izvora financiranja. Troškovi tekućeg održavanja brodova povećani su u odnosu na prethodnu godinu za 942.000,00 kn, a u 2010. su iznosili 19.428.170,00 kn. Za spomenute troškove nisu provedeni postupci javne nabave. Nije donesen plan racionalizacije troškova. Društvo je u 2010. oročavalo novčana sredstva, a istodobno nije podmirivalo dospjele obveze prema dobavljačima zbog čega je ostvaren rashod za zatezne kamate u iznosu 4.566.338,00 kn. (točka 5. Nalaza)

- Za 2010. donesen je plan nabave kojim je planirana nabava roba, radova i sluga ukupne vrijednosti 598.801.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Plan nabave nije povezan s financijskim planom, te nije vidljiv izvor financiranja. Podaci o planiranim vrijednostima nabave u planu nabave nisu u potpunosti usklađeni s podacima o planiranim vrijednostima u financijskom planu. U planu nabave nisu planirane nabave pojedinačne vrijednosti do 70.000,00 kn. Društvo nema u potpunosti ustrojenu evidenciju putem koje bi se pratilo izvršenje zaključenih ugovora (vrijednosno i količinski) o nabavi roba, radova i usluga već se izvršenje po svakom ugovoru mora obavljati ručno zbrajajući svaki pojedini račun, što otežava kontrolu nabavljenih roba i usluga. U pojedinim slučajevima je nabavljena roba (živežne namirnice, bezalkoholna i alkoholna pića, te sladoled) u vrijednosti većoj za 594.956,00 kn od ugovorene. U pojedinim slučajevima izvršene su usluge u iznosu 399.226,00 kn koje nisu bili predmetom javne nabave (usluge pranja deka, popluna, jastuka). Bez primjene propisanih postupaka nabave određenih Zakonom o javnoj nabavi, nabavljene su robe i usluge u ukupnoj vrijednosti 93.051.742,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost i to: brod u vrijednosti 71.203.937,00 kn, usluge održavanja brodova u iznosu 19.428.170,00 kn, uredski i drugi potrošni materijal, te materijal za službu marketinga (propagandni materijali, vozni redovi i kalendari) 1.314.029,00 kn, te gorivo za službena vozila u iznosu 495.396,00 kn, a usluge pranja rublja i kemijskog čišćenja brodova izvršene su za 610.210,00 kn više od ugovorenog. Za nabavu pogonskog goriva za brodove u lipnju 2010. proveden je postupak javne nabave koji je u kolovozu 2010. poništen. U periodu od srpnja do prosinca 2010. gorivo je nabavljeno od prijašnjeg ponuditelja prema istim uvjetima u iznosu 98.351.159,00 kn. Za nabavu usluga osiguranja trupa i stroja brodova, imovine i vozila, osoba (djelatnika i putnika) u iznosu 14.839.096,00 kn nije bio ispunjen uvjet za primjenu pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave već je trebalo provesti postupak javne nabave objavom poziva za nadmetanje. (točka 6. Nalaza)

4. Osnovna djelatnost Društva je linijski (redovni) pomorski prijevoz putnika i vozila morem i priobaljem prema propisanom i unaprijed utvrđenom redu plovidbe. Društvo ima temeljni kapital u iznosu 209.054.148,00 kn. Osnivač je Republika Hrvatska. Na Društvo se primjenjuju propisi koji vrijede za društva s ograničenom odgovornošću. Uprava Društva ima pet članova, a funkciju predsjednika obavlja Slavko Lončar. U 2010. Društvo je obavljalo promet na 40 linija (37 državnih i tri međunarodne). Za osam državnih brodskih i brzobrodskih linija Društvo ima koncesiju. Druge nekoncesionirane linije Društvo je u obvezi održavati do preuzimanja linije od broдача koji je dobio koncesiju. U vlasništvu Društva je 51 brod prosječne starosti 24 godine i postotkom otpisanosti 47,4%. U 2010. Društvo je prevezlo 9 648 159 putnika i 2 417 457 vozila. U odnosu na prethodnu godinu broj prevezenih putnika je veći, dok je broj vozila manji. Koncem 2010. u Društvu je bilo, 1 693 djelatnika od čega su 1 255 pomorci, a 438 djelatnika je zaposleno na kopnu (administrativni i agencijski poslovi, te servisi). U 2010. ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 879.132.246,00 kn, rashodi u iznosu 877.915.726,00 kn, te bruto dobit u iznosu 1.216.520,00 kn. Vrijednosno najznačajniji prihodi u iznosu 522.827.871,00 kn ostvaruju se od prijevoza putnika i vozila, te iz državnog proračuna 306.381.616,00 kn (za koncesionirane i nekoncesionirane linije). Unatoč doznačenim subvencijama, na spomenutim linijama Društvo ostvaruje gubitke. Vrijednosno najznačajniji su materijalni rashodi ostvareni u iznosu 451.945.895,00 kn, te troškovi zaposlenika u iznosu 204.698.727,00 kn. Unutar materijalnih rashoda značajniji su rashodi za gorivo za brodove u iznosu 233.529.780,00 kn, te usluge održavanja 100.825.871,00 kn. Obveze Društva koncem 2010. su iznosile 601.912.196,00 kn, a odnose se na dugoročne obveze 387.946.400,00 kn i kratkoročne obveze 213.965.796,00 kn. Ukupne dugoročne obveze po osnovi kredita, zajmova i obveznica iznose 461.661.097,00 kn, od čega u 2010. dopijeva 85.062.151,00 kn. Obveze se odnose na kredite primljene u razdoblju od 2004. do 2009. u ukupnom iznosu 78.000.000,00 EUR za nabavu šest brodova izgrađenih u hrvatskim brodogradilištima prema odlukama Vlade Republike Hrvatske i četiri broda kupljena na inozemnom tržištu. Za dva kredita za izgradnju brodova u hrvatskim brodogradilištima jamstvo je dala Vlada Republike Hrvatske. Također, Društvo se u 2008. zadužilo kod osiguravajućeg društva za tekuću likvidnost u iznosu 35.000.000,00 kn. U korist poslovnih banaka po svim kreditima upisana su založna prava na upravnoj zgradi i 17 brodova. Isto tako, Društvo ima obvezu za izdane obveznice u 2007. za izgradnju dva broda u hrvatskim brodogradilištima u nominalnom iznosu 70.000.000,00 kn koje dopijevaju na naplatu u listopadu 2012. uz nepromjenjivu kamatnu stopu 6,5%. U 2010. Društvo je redovno podmirivalo obveze za primljene kredite. Po osnovi dugoročnih kredita ima značajne obveze u 2011., dok su obveze veće u 2012. kada obveznice dopijevaju na naplatu. Kratkoročne obveze iznose 213.965.796,00 kn, a vrijednosno najznačajnije odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu 103.329.218,00 kn, od čega je dospjelo 29.801.952,00 kn. Društvo je u 2010. oročavalo novčana sredstva, a istodobno nije podmirivalo dospjele obveze prema dobavljačima zbog čega je ostvaren rashod za zatezne kamate u iznosu 4.566.338,00 kn. Kratkoročne obveze značajno su veće od vrijednosti kratkotrajne imovine. Zbog navedenog Društvo je u 2010. imalo probleme s likvidnošću. U pojedinim slučajevima nisu primijenjeni propisani postupci javne nabave. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose, unutarnje ustrojstvo, računovodstveno poslovanje, prihode, rashode, te javnu nabavu dijelom su posljedica nezadovoljavajućeg funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola i utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.

IV. ČLANOVI NADZORNOG ODBORA I UPRAVE

1. Nadzorni odbor:

Branko Bačić	predsjednik od 24. ožujka 2004. do 15. lipnja 2011.
Gari Capelli	zamjenik predsjednika od 19. ožujka 2008. do 15. lipnja 2011.
Dario Jurin	član od 24. ožujka 2004. do 15. lipnja 2011.
Niko Raič	član od 24. ožujka 2004. do 15. lipnja 2011. zamjenik predsjednice od 15. lipnja 2011.
Maja Markovčić Kostelac	predsjednica od 15. lipnja 2011.
Ivo Stančić	član od 18. srpnja 2008.
Nikola Bratoš	član od 15. lipnja 2011.
Vladimir Vranković	član od 15. lipnja 2011.

2. Uprava:

Slavko Lončar	predsjednik uprave od 23. prosinca 1999.
Blanka Čelhar	zamjenica predsjednika od 23. prosinca 1999.
Oliver Kocijan	član od 23. prosinca 1999.
Miljenko Antić	član od 23. prosinca 1999.
Igor Butorac	član od 23. prosinca 1999.